

Huisje, boompje, beestje

Eksternest in plataan. Inzet: kauw met nestmateriaal

Op hun paasbest, de keeltjes gesmeerd, doen de vogelmannen weer mee aan het zangconcours dat de aftrap is voor de lente. Maar zodra de beste zangers hun prijs (de beste woonplek en de beste moeder-de-vrouw!) gewonnen hebben, volgen er nóg serieuzere

bezigheden: de bouw van een nest voor de zo gewenste nakomelingen.

Elke vogel bouwt volgens de regels van zijn soort. Bijna alle vogels verbergen hun nest zo goed mogelijk in dicht struikgewas, klimop of dichte ondergroei. Maar er zijn er toch die pronken met een zelfs overdekt takkenpaleis dat voor iedereen zichtbaar hoog in een boom prijkt: eksters maken van hun huis een ware burcht. Het ene vogelpaar werkt samen, maar er zijn ook vogelvrouwen die er alleen voor opdraaien, zoals de merel. Daarentegen maakt de winterkoningman in zijn eentje meerdere nestjes waaruit zijn vrouw mag kiezen. Tjiftjafvrouwen bouwen hun nest vlak boven de grond. Staartmezenparen kiezen voor een hoogte tussen één en twintig meter. Huismussen, kauwen en spreeuwen houden van nature van holletjes en vinden die in de stad in onze huizen, waar ze hun nesten meest onder de daken bouwen. Meeuwen vinden platte grinddaken een prima alternatief voor duinen en kust.

Krotwoning of kwaliteitsbouw

De meeste vogels produceren een kunstig geweven en stevig nest. Maar de uitzondering bevestigt de regel. De kinderen van de grote bonte specht liggen in hun weliswaar veilig uitgehakte boomhol spartaans op de kale vloer... Turkse tortelpartners bouwen samen hun takkennest. Maar een aannemer zou niet blij met ze zijn: erg ijverige bouwvakkers zijn het niet. Ze pauzeren veel en vinden het al gauw goed genoeg. Onder het nest naar boven kijkend zie je het resultaat van deze snelbouw: door de gaten in de krakkemikkige vloer zie je de eieren liggen, die dan ook regelmatig uit het nest vallen. Je vraagt je af hoe het kan dat de Turkse tortel toch redelijk goed boert... Het feit dat ze bijna het hele jaar door broeden maakt waarschijnlijk veel goed!

Nee, dan de merel! Zij bouwt in haar eentje het nest. De hele dag vliegt ze af en aan, zonder zich een seconde rust te gunnen. Het resultaat mag er zijn: een stevig, komvormig nest van allerlei soorten materiaal: stengels, halmen, mos en modder,

bekleed met fijn gras. Maar het mooiste wiegje is toch dat van de staartmezen. Ze vlechten een prachtig ovaalvormig nestje, met de ingang opzij, van mos, korstmos en spinrag, bekleed met veel veertjes. Ooit zag ik een paartje de vele veertjes verzamelen van een Turkse tortel die door een sperwer geslagen was.

Zoveel vogels, zoveel nestvormen. Maar één ding hebben ze gemeen: ze willen bomen, dichte struiken en ondergroei, waarin tevens de eiwitrijke beestjes leven die ze nodig hebben om hun jongen een goede start in het leven te geven!

Tekst en foto's: Tineke Sommeling